

BIMULETYN

CZYTELNIA
REGIONALNA

303

25.05.1996 r.

SOLIDARNOŚĆ

NSZZ "SOLIDARNOŚĆ" ZIEMIA RADOMSKA

Relacja - cz.1

IX WZD Regionu Ziemia Radomska już za nami

Przesłanie Księdza Biskupa - medytacje nad Słowem Bożym

Dziewiąte już zebranie delegatów "Solidarności" naszego regionu rozpoczęło się poranną Mszą św. w parafii Miłosierdzia Bożego w Radomiu. Mszę św. koncelebrowali Ordynariusz Diecezji Radomskiej Ksiądz Biskup Edward Materski, Proboszcz Parafii Ksiądz Prałat Adam Stanios i Ojciec Hubert Czuma.

Rozważania Księdza Biskupa w homilii, rozwijające przesłania Ewangelii przeznaczonej na święto Wniebowstąpienia Pańskiego dotyczyły znaczenia Słowa Bożego w życiu chrześcijanina, aktywnego chrześcijanina, który musi zadawać sobie pytania dokąd i jak biegnie jego droga życia. Drogowskazem i konstytucją mają być słowa codziennej modlitwy "Ojcze nasz...", a pomocą medytacja nad Słowem Bożym.

Mszę św. kończą życzenia Proboszcza - Księdza Adama Staniosa pod adresem delegatów, pokłon przed Ołtarzem sztandarów "Solidarności": regionalnego, Radoskóru, TKK Zwolenia i Pionek i odśpiewanie pieśni "Boże coś Polskę...".

Goście zjazdu

Stało się już tradycją związkową, że na regionalne zjazdy zapraszane są władze związkowe ościennych Re-

gionów. Tym razem, nasi delegaci gościli przewodniczącego ZR Chełmskiego Zdzisława Denysiuka i wiceprzewodniczącego ZR Środkowowschodniego Stanisława Kucharskiego. W krótkich wystąpieniach na przywitanie, Zdzisław Denysiuk życzył delegatom jedności i wzajemnego wspierania się, takiego jak literki składające się na nazwę związku "Solidarność", zaś Stanisław Kucharski zaznaczył, że zjazd radomski odbywa się w roku dwóch istotnych dla związku rocznic: Radomskiego Czerwca'76 i Poznańskiego Czerwca'56.

Tuż po zakończeniu obrad Rady Miejskiej, na zjazd przybył Jan Rejczak. Przewodniczący Rady, który uznał się weterenem Związku, wyraził zadowolenie, że po latach nadzarpnięcia imienia, wraca zainteresowanie etosem "Solidarności". Dziękował też władzom Związku, za przesyłane Radzie opinie w sprawie podwyżek cen na usługi świadczone przez zakłady gospodarki komunalnej - "są szczere, uzasadnione i łagodzą drastyczność podwyżek"

W godzinach popołudniowych, kolejnym gościem delegatów był wiceprzewodniczący Komisji Krajowej Janusz Tomaszewski. Czas tych odwiedzin przypadł w momencie kłopotów z kworum. Ta bolączka, nie tylko radomskich zjazdów, ukierunkowała wypowiedź wiceprzewodniczącego. Wymienił problemy, które są najistotniejsze dla Związku przed czerwcowym krajowym zjazdem w Poznaniu. Są nimi: przystosowanie struktur i pracy Związku do zmieniającej się gospodarki, utrzymanie zaple-

KOMUNIKAT DLA SKARBNIKÓW, KSIĘGOWYCH KZ

Zapraszam osoby zajmujące się sprawami finansowymi w Komisjach Zakładowych (skarbników, księgowych) na spotkanie o charakterze szkoleniowo-konsultacyjnym, które odbędzie się 4 czerwca o godz. 12.00 w świetlicy h. "Półmetalu" (ul. 1905 Roku). Miejsce może ulec zmianie, dlatego proszę przed spotkaniem upewnić się telefonicznie (238-04).

Celem spotkania będzie omówienie instrukcji o zobowiązaniach podatkowych. - Instrukcję można odbierać w Zarządzie Regionu i należy zapoznać się z nią przed spotkaniem. W czasie spotkania zostaną rozdane materiały pomocnicze (druki).

Kazimierz Staszewski
Skarbnik Zarządu Regionu

czka eksperckiego "Solidarności" po wygaśnięciu pomocy finansowej zagranicznych związków zawodowych, problem bezrobocia młodych - po pozbawieniu absolwentów zasiłków dla bezrobotnych i oczywiście wybory parlamentarne. Janusz Tomaszewski rozważał: z jednej strony duży blok posierpniowy dałby szansę na 60 procent miejsc w parlamencie i realizację programu Związku, na drugiej szali należy postawić wielość i zawodność partii. "Każdy chce z "S", a potem realizuje swój program, nie jestem tu takim optymistą jak Marian" (Krzaklewski) - skonkludował.

Stały punkt obrad zjazdu - sprawozdania

IX WZDR odbył się po roku działalności, wybranego na nową kadencję, Zarządu Regionu.

Sprawozdanie, obejmujące całość pracy Zarządu Regionu ze szczególnym uwzględnieniem realizacji uchwał poprzedniego zjazdu regionalnego, przedstawił przewodniczący Zdzisław Maszkiewicz. Zostało ono uzupełnione informacją o finansach przedstawioną przez skarbnika Zarządu Regionu Kazimierza Staszewskiego. - Ta część obrad została utajniona dla prasy.

Zbigniew Cebula (przewodniczący), odczytał sprawozdanie Regionalnej Komisji Rewizyjnej, w którym zawarto przebieg pracy RKR, ogólną ocenę działalności Zarządu Regionu, odniesienie się do realizacji uchwał zjazdowych (nieco odmienne zdanie od ZR). Sprawozdanie RKR zakończyły wnioski: o unieważnienie uchwał ZR: jednej stanowiącej, że z samochodu Regionu nie mogą korzystać komisje zakładowe, drugiej dot. "wysokości zasiłków chorobowych dla działaczy etatowych ZR", trzeciej w sprawie "zwrotu kosztów dojazdów do pracy etatowych działaczy mieszkających poza Radomiem". Ostatni dotyczył "zobowiązania ZR do opracowania regulaminu funkcjonowania Biuletynu".

Sprawozdania zostały przyjęte milczeniem - delegaci nie skorzystali z przewidzianego programem obrad czasu na dyskusję.

Dokumenty zjazdowe

Dokumenty zjazdowe: uchwały, stanowiska, decyzje posiadają zawsze szczególną rangę. Wyrażone przez delegatów Regionu stanowiska winny być opinią społeczną dla władz państwowych, samorządowych działających w obrębie województwa. Uchwały i decyzje są natomiast wiążące dla członków Związku. Każdy zjazd obsługuje, wyłoniona w drodze głosowania, komisja uchwał i wniosków, do której obowiązków należy przyjmowanie projektów, formułowanie wniosków zgłoszonych podczas obrad, redakcja tekstów i stawianie ich pod głosowanie.

Najważniejszy dokument IX WZDR "Stanowisko wobec aktualnej sytuacji społeczno-politycznej w Polsce na tle realizacji programu NSZZ "Solidarność" został przyjęty jednogłośnie. Projektodawcą był Zarząd Regionu, delegaci wnieśli kilka poprawek. /Treść stanowiska publikowaliśmy w poprzednim numerze Biuletynu./

Stanowisko-protest przeciw likwidacji Stoczni Gdańskiej delegaci przyjęli przez aklamację.

Struktury związkowe i delegaci wnieśli do Komisji Uchwał i Wniosków blisko 30 projektów. Jako pierwsze, Komisja postawiła pakiet 17 projektów wniesionych przez TKK "S" w Pionkach. Część z nich zyskała rangę dokumentów zjazdowych (treść przedstawiamy w całości). Odrzucono projekt uchwały złożenia wniosku do Rady Miejskiej o nazwanie jednej z ulic Radomia imieniem Dżochara Dudajewa. Uznano, że możliwość zorganizowania regionalnego zjazdu poza Radomiem, nie wymaga usankcjonowania decyzją zjazdu. Kilka innych propozycji odesłano do drugiego czytania. Nie doczekały się one ostatecznego rozstrzygnięcia, podobnie jak reszta pionkowskich projektów...
cdn

Anna Rajchert

STANOWISKA I APELE PRZYJĘTE NA IX WZD REGIONU ZIEMIA RADOMSKA

UCHWAŁA NR 1 IX WZD REGIONU ZIEMIA RADOMSKA

Delegaci IX WZD Regionu Ziemia Radomska postanawiają zobowiązać Zarząd Regionu do zbadania możliwości prawnych i wystąpienia za pośrednictwem Komisji Krajowej NSZZ "S" do Ministra Sprawiedliwości o wniesienie rewizji nadzwyczajnej do prawomocnych wyroków zapadłych w sprawach mieszkańców woj. radomskiego skazanych w ramach represji po wydarzeniach w Radomiu w czerwcu 1969r.

UCHWAŁA NR 2 IX WZD REGIONU ZIEMIA RADOMSKA

Delegaci IX WZD Regionu Ziemia Radomska zobowiązują Zarząd Regionu do wystąpienia do władz

➤ samorządowych Pionek i Szydłowca o przygotowanie dla obydwu miast i gmin programu restrukturyzacji tych regionów objętych wykazem gmin o bezrobociu strukturalnym pod kątem przeciwdziałania bezrobociu aktywniej niż dotychczas to czyniono.

Utrzymujące się wysokie bezrobocie od lat czyni ogromne szkody w życiu społecznym tych regionów. Wymaga to pilnych działań wychodzących naprzeciw oczekiwaniom społecznym

STANOWISKO IX WZD REGIONU ZIEMIA RADOMSKA

Delegaci IX WZD NSZZ "S": Regionu Ziemia Radomska stanowczo protestują przeciwko zamiarom postkomunistycznych władz RP likwidacji Stoczni Gdańskiej - miejsca, gdzie zrodziła się "Solidarność" - ruch, który dokonał obalenia systemu komunistycznego w Polsce. Zamiary likwidacji stoczni to zemsta polityków dawnego reżimu na NSZZ "Solidarność".

*Za Prezydium IX WZD Regionu Ziemia Radomska
Andrzej Belina*

STANOWISKO IX WZD REGIONU ZIEMIA RADOMSKA

Delegaci IX WZD NSZZ "S" Regionu Ziemia Radomska żądają od władz RP waloryzacji świadczeń emerytalnych za IV kwartał 1995r. Rosnące koszty utrzymania i brak waloryzacji pogarsza drastycznie sytuację materialną tej najuboższej grupy społecznej w kraju.

STANOWISKO IX WZD REGIONU ZIEMIA RADOMSKA

Delegaci IX WZD NSZZ "S" Regionu Ziemia radomska ponownie domagają się od Rządu RP wyrównania uprawnień do pobierania zasiłków dla bezrobotnych z 15 regionów zagrożonych bezrobociem strukturalnym, wpisanych na listę Ministra Pracy i Polityki Socjalnej po strajku głodowym w Chełmży do poziomu 18 miesięcy, tak jak w pozostałych 73-ech regionach.

STANOWISKO IX WZD REGIONU ZIEMIA RADOMSKA

Delegaci IX WZD Regionu Ziemia Radomska, protestują przeciwko coraz częstszemu w województwie upadłościom zakładów naszego Regionu. Groźba upadłości RWT SA, "Radoskóru", Prefabrykatów w Kozienicach i innych stwarza zagrożenie spokoju społecznego w Regionie świadczy o beztróscie i lekceważeniu przez władze państwowe i wojewódzkie tak poważnych problemów jakie niosą decyzje upadłościowe.

Domagamy się od władz województwa skutecznej interwencji dla powstrzymania tych decyzji.

*Za Prezydium IX WZD Regionu Ziemia Radomska
Andrzej Belina*

APEL IX WZD REGIONU ZIEMIA RADOMSKA

Delegaci IX WZD NSZZ "S" Regionu Ziemia Radomska apelują do członków Związku i mieszkańców rejonów zagrożonych dużym bezrobociem o skorzystanie z oferty Towarzystwa Ubezpieczeń Wzajemnych "Praca" założonego z inicjatywy "Solidarności" i ubezpieczanie się od skutków bezrobocia.

Związek nie może być odpowiedzialny za rosnące bezrobocie ale poprzez łagodzenie jego skutków drogą ubezpieczeń, stwarza możliwości poratowania materialnego, w sytuacji utraty pracy.

*Za Prezydium IX WZD Regionu Ziemia Radomska
Andrzej Belina*

Dwugodzinny strajk ostrzegawczy w Grójcu

W sobotę 18 maja, w Zakładach Zbożowo-Młynarskich SA "Greno" w Grójcu załoga przeprowadziła dwugodzinny strajk ostrzegawczy, bezpośrednimi przyczynami były: niezrealizowanie podpisanych porozumień, niewypłacenie poborów za miesiąc kwiecień, brak środków czystości. Strajkującą załogę odwiedził sekretarz ZR Jan Skowroński.

Z ostatnich informacji wynika, że problemy placowe, prawdopodobnie, zostaną załagodzone pożyczką z Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, a inne prawa pracownicze będą przedmiotem kontroli PIP.

A.R.

TK Emerytów i Rencistów do Prezesa TVP Ryszarda Miazka

Podobno jest Pan wierzącym katolikiem, a nawet w rodzinie Pana jest ksiądz, lecz poczynania Pana jako Prezesa TV są w wielkiej sprzeczności z etyką katolicką i duchem patriotyzmu.

Wypowiedzi Pana pozwalają nam na stwierdzenie, iż postkomuniści Pana "kupili".

Panie Prezesie ostrzegamy - rządy postkomunistów też się skończą i czy wtedy będzie Pan mógł spojrzeć ludziom w oczy?

Reasumując powyższe żądamy zachowania ciągłości emitowania programów wiarygodnych takich jak: "WC Kwadrans", "Alternatyvi", Kultura duchowa narodu", "Program Jubileuszowy".

Panie Prezesie ma Pan jeszcze czas, aby pokazać telewizjom, że TV jest rzeczywiście publiczna a Pan nie ulega we wszystkich postkomunistom.

Radom, 22 maja 1996r.

*Zarząd Terenowej Komisji Emerytów i Rencistów NSZZ
"Solidarność" przy Zarządzie Regionu Ziemia Radomska*

DZIAŁ SZKOLEŃ INFORMUJE

Spotkanie szkoleniowcy - przewodniczący KZ

*Dział Szkoleń Zarządu Regionu NSZZ "S" Ziemia Radomska **zaprasza przewodniczących Komisji Zakładowych** na spotkanie w dniu **12 czerwca br. o godz. 9.00**, które odbędzie się w sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Radomiu, ul. Traugutta 30 IV piętro (budynek, gdzie mieści się siedziba ZR). Tematem spotkania ma być polityka szkoleniowa Związku.

Szkolenie: Komisje BHP

*Dział Szkoleń organizuje szkolenie dla przewodniczących, zastępców oraz dla "sípowców" na temat: KOMISJE BHP.

Szkolenie odbędzie się w Siczkach k/Radomia w dniach 17-19 czerwca 1996r. Koszt zakwaterowania i wyżywienia - 50 zł od osoby pokrywa KZ, pozostałe koszty finansuje ZR. Wpłaty należy dokonać w księgowości ZR. Zapisy przyjmuje, do 3 czerwca włącznie, p.Alicja Pietrasz.

*Przypominamy, zapisy na szkolenie ogólnozwiązkowe i na temat układów zbiorowych pracy - trwają (u p.Alicji Pietrasz).

Narzędzie pracy związkowca - "Kodeks pracy z komentarzem"

*W ZR jest do odbioru "Kodeks pracy z komentarzem". Przy odbiorze, KZ winny okazać się dokumentem wpłaty.

*KZ, które nie zamówiły wcześniej "Kodeksu pracy z komentarzem" (cena 30 zł; w tym 5% na dofinansowanie szkoleń związkowych), mogą to uczynić w Dziale Szkoleń ZR u p.Alicji Pietrasz.

Zapraszam do udziału w szkoleniach - *Andrzej Gut*

Informacja dla Przewodniczących

Komisje Zakładowe "S" proszone są o odbiór potwierdzenia wpłat przekazanych na siedzibę regionalnych władz Związku.

Zdzisław Maszkiewicz

W związku z dużym zainteresowaniem naszych związkowców koloniami letnimi dla dzieci w Solcu n/Wisłą, organizowanymi przez Komisję Socjalną Zarządu Regionu NSZZ "S Ziemia Radomska, informuję:

Koszta kolonij podane w poprzednim numerze Biuletynu są aktualne. Natomiast ilość i terminy turnusów zależą od ilości chętnych. Minimalna liczba uczestników jednego turnusu wynosi 60 dzieci.

Rodziców informujemy, że istnieje możliwość skorzystania z dofinansowania wypoczynku dzieci z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych oraz refundacji wydatkowanych kwot przez komisje zakładowe "S". - Rodzice winni zwrócić się o dofinansowanie w formie pisemnej.

W bieżącym roku, ze względu na poważne wydatki związane z organizacją obchodów 20. rocznicy Czerwca'76, Zarząd Regionu nie będzie w stanie dofinansować akcji wypoczynku letniego, jak to czynił w poprzednich latach.

Przypominam, że karty kolonijne i wnioski można odbierać w sekretariacie Zarządu Regionu. 3 czerwca 1996r. mija ostateczny termin składania wypełnionych kart. - Kwalifikację dzieci na kolonie przeprowadzi Komisja Socjalna w dniu 4 czerwca.

Informacji udzielają: sekretariat Zarządu Regionu (tel. 238-04) i niżej podpisany (tel. 291-41 w.738).

Jerzy Krzysztof Kaczkowski
Przewodniczący Komisji Socjalnej

Zwrot i podział majątku związkowego

/przedruk z Biuletynu Informacyjnego NSZZ "S" Białystok nr 50/96/

Uchwalona niedawno nowela do ustawy z 25 października 1990 roku o zwrocie majątku utraconego przez związki zawodowe i inne organizacje społeczne wymuszona została wystąpieniami Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz żądaniem Międzynarodowej Konfederacji Wolnych Związków Zawodowych, której NSZZ "Solidarność" jest członkiem. Majątek NSZZ "S" zrabowany w stanie wojennym ma być nam zwrócony. Nowelizacja ta zakłada, że jeśli niemożliwe będzie ustalenie pierwotnej wartości zniszczonych, zaginionych lub zużytych składników majątku, także gdy nie sposób ustalić ich ceny, odszkodowanie ustala się w wysokości odpowiadającej ich wartości stwierdzonej w protokołach przekazania majątku, bilansach i innych dokumentach księgowych, podwyższonej odpowiednio do wzrostu przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, jaki nastąpił odpowiednio między 12 grudnia 1981r. lub dniem faktycznego pozbawienia majątku a dniem wydania orzeczenia.

- ▷ dodatkowe emerytury,
 - zarządza tymi środkami i je inwestuje,
 - wypłaca świadczenia emerytalne osobom, które wpłacały składki na rzecz funduszu i/lub za które składki wpłacał pracodawca.

Fundusz emerytalny posiada osobowość prawną, jest niezależny od państwowego systemu emerytalnego, ale jest ustawowo poddany nadzorowi ze względu na bezpieczeństwo gromadzonych i inwestowanych środków.

Ideą funduszu jest systematyczne gromadzenie choćby małych kwot, tworzących w sumie znaczącą masę kapitału, pomnażaną przez odpowiednią politykę inwestycyjną.

Pierwsze fundusze emerytalne powstały już w końcu XIX w. i były tworzone przez wielkie przedsiębiorstwa (spółki kolejowe w USA, Krupp w Niemczech), które traktowały je jako dodatkowe źródła taniego kapitału. Obecnie funduszami emerytalnymi zarządzają profesjonalne grupy, które na podstawie umowy - jak w przypadku naszych narodowych funduszy inwestycyjnych - specjalizują się w lokowaniu środków. W państwach o rozwiniętych rynkach kapitałowych, np. w USA, fundusze emerytalne są potężnymi instytucjami finansowymi, największymi, obok firm ubezpieczeniowych, inwestorami w akcje i obligacje.

Udział pracodawców i pracowników w funduszach emerytalnych jest bądź dobrowolny, bądź przymusowy. Dobrowolny - w Belgii, Niemczech, Norwegii, Włoszech, Wielkiej Brytanii, USA. Przymusowy - w Japonii, Szwajcarii, Francji, Finlandii.

Inwestycje prowadzone przez fundusze emerytalne muszą być:

- szczególnie bezpieczne (stąd fundusze preferują np. obligacje skarbowe czy komunalne);
- rozproszone, aby ryzyko było rozłożone na wiele inwestycji;
- fundusze emerytalne mogą angażować się, w przeciwieństwie do banków, w inwestycje nie przynoszące szybkich zysków.

Właśnie takich inwestorów brak na polskim rynku finansowym, a byłiby oni szczególnie pożądanymi wobec słabego, często patologicznego sektora bankowego.

7. Plany emerytalne.

Fundusz emerytalny zarządza już zgromadzonymi środkami pracownika na cele emerytalne. Natomiast jeżeli zakład pracy chce wspomagać swoich pracowników w oszczędzaniu i systematycznie wpłacać na ich konto określone sumy, otwiera plan emerytalny.

Plan emerytalny jest więc organizacyjnym i finansowym przedsięwzięciem umożliwiającym stałe gromadzenie, ewidencję i obsługę środków na cele przyszłych świadczeń emerytalnych, gromadzonych na ich indywidualnych kontach. Jest to zobowiązanie do wypłacania pracownikom

dodatkowych emerytur na określonych warunkach. Może mieć ono charakter jednostronnej decyzji pracodawcy, który określa komu, ile i na jakich warunkach będzie wypłacał dodatkowe świadczenie emerytalne. Może też mieć charakter porozumienia pracodawcy i związków zawodowych, co do wysokości przyszłych świadczeń bądź wpłat obu stron a także warunków uczestnictwa w planie. Porozumienie może być odrębnym dokumentem albo może być wpisane do układu zbiorowego pracy.

Plan emerytalny może obsługiwać zakład pracy, ale może także powierzyć jego obsługę wyspecjalizowanej instytucji finansowej - np. bankowi czy firmie ubezpieczeniowej. Wpółcześnie, plany emerytalne są bardzo popularne i prowadzenie (czy zobowiązanie do zasilania konta pracownika) jest istotną częścią oferty w wielu przedsiębiorstwach czy instytucjach.

Przyszłe świadczenia emerytalne mogą być określone dwojako:

- jako kwota określona z góry - w momencie przystępowania do planu. W takim przypadku wysokość świadczenia zależy od: wysokości okresowej składki, czasu gromadzenia środków oraz wieku, w którym rozpoczyna się oszczędzanie (np. pracownik, w wieku 35 lat, zobowiązuje się wpłacać 50 zł przez przynajmniej 10 lat. Gwarantuje to mu, po przejściu na emeryturę, otrzymywanie stałego świadczenia w wysokości "X" zł miesięcznie). Ryzyko wypłaty określonej kwoty, choć w niektórych rozwiązaniach gwarantowana jest indeksowana kwota bądź minimalna stopa procentowa.

To drugie rozwiązanie jest oczywiście prostsze i łatwiejsze do uruchomienia. Zgromadzone środki, inwestowane w funduszu emerytalnym, przyniosą dochód w przyszłości, ale prowadzący plan emerytalny nie bierze odpowiedzialności za jego wysokość (choć może określić gwarantowany dochód minimalny).

Rozwiązanie pierwsze jest oczywiście wygodniejsze dla pracownika, pozwala mu planować przyszłe dochody. Instytucja odpowiedzialna za kumulowanie środków musi jednak liczyć się z ryzykiem i zazwyczaj ustanawia wysokość przyrzeczonego świadczenia na niskim poziomie.

8. Co można zrobić już teraz?

W Polsce nie ma prawnych podstaw do zakładania funduszy emerytalnych.

Rząd obiecuje opracowanie projektów takich ustaw i "S" będzie tu ostro rozliczać rząd za to zobowiązanie.

Natomiast zakładowe plany emerytalne mogą być uruchomione już teraz. Podstawę prawną uruchomienia planu może stanowić zakładowy układ zbiorowy pracy. Najłatwiejszą formą jest - po porozumieniu się z bankiem - uruchomienie bankowych kont emeryckich mających charakter długoterminowych rachunków oszczędnościowych.

Może to wyglądać następująco:

- strony w układzie zbiorowym pracy ustalają uruchomienie planu emerytalnego,
- określają warunki uczestnictwa w planie,
- ustalają minimalną składkę pracodawcy i pracownika, terminy i sposób przekazywania składek na konta banku, ustalone zostają zasady powiązań umownych pomiędzy zakładem pracy, bankiem i pracownikami - uczestnikami planu.

W efekcie porozumienia z bankiem otwierane są indywidualne konta dla uczestników. Wykorzystanie przepisów podatkowych i odpowiednia konstrukcja planu emerytalnego zapewnia, że składki pracodawcy zaliczane są do kosztów funkcjonowania przedsiębiorstwa. Istnieje możliwość przesunięcia poboru podatków od dopłat zakładu pracy w przyszłości. Co do opodatkowania przez ZUS dopłat zakładu pracy dla pracownika zdania są podzielone. - Związek będzie zdecydowanie występował o obniżenie bądź zlikwidowanie składek na ZUS od tego typu świadczeń.

Z inicjatywą otwierania zakładowych planów wystąpił ostatnio fundusz powierniczy "Pioneer". Wiadomo nam także o pracach nad skonstruowaniem takich planów w kilku przedsiębiorstwach, także niektóre banki i firmy ubezpieczeniowe są bardzo zainteresowane wejściem na powstający rynek organizacji i obsługi takich planów (będą wówczas pobierały pewną marżę).

...świadomie uczestniczyć w zachodzących zmianach...

Od kilku lat dokonują się w Polsce głębokie zmiany, którym towarzyszy spontaniczna, nie zawsze uporządkowana dyskusja o wartościach, na których ma się opierać życie społeczne, o kształcie ustrojowym państwa, o jego systemie ekonomicznym, o naszym miejscu w Europie i świecie. Ten dyskurs toczy się w języku, który nie zawsze jest jasny. Wiele w nim słów, bez znajomości, których nie sposób zrozumieć stanowisk uczestników tego dyskursu i istniejących między nimi różnic politycznych" - kontynuujemy edukację - po dłuższej przerwie - za Autorami "Kompendium wiedzy o społeczeństwie, państwie i prawie". Będzie to cykl omawiający zagadnienia związane pośrednio bądź bezpośrednio z wyborami parlamentarnymi.

Współczesne doktryny i ideologie polityczne. - Doktryny, ideologie a programy polityczne.

Typy doktryn. - (2)

Lewica, prawica, centrum

Od wieku XIX doktryny bywają też charakteryzowane jako prawicowe, lewicowe bądź centrowe. Podział

ten pochodzi z okresu po Rewolucji Francuskiej, a nazwy od miejsca zajmowanego w parlamentach przez ówczesne ugrupowania polityczne. Stosunek do tradycji intelektualnej Oświecenia, także do przeobrażeń dokonanych podczas rewolucji wyznaczał wówczas linie podziałów politycznych: na prawicy zasiadali jej przeciwnicy i ci, którzy postulowali powrót do czasów feudalnych i monarchii absolutnej, czyli zwolennicy dawnego porządku, w centrum ci, którzy zasadniczo godzili się z nowym ustrojem państwa i nowymi stosunkami społecznymi, na lewicy zaś ci, którzy uważali, że nowy porządek społeczny nie jest dostatecznie sprawiedliwy. Jedni argumentowali wprawdzie, że istnieje równość prawa, ale nadal obowiązuje wysoki cenzus majątkowy, inni natomiast uważali, że należy także zrealizować zasadę równości społecznej. Od tego czasu sytuacja polityczna się zmieniła, niemniej określenia pozostały, chociaż współcześnie kryteria są już mniej wyraziste, a podziały polityczne bardziej skomplikowane.

Współcześnie przyjęło się określać - przez analogię do treści ideologii głoszonych w XIX w. - jako **prawicowe** (a często po prostu nazywać ich zwolenników prawicą) te ideologie, w których istotnym elementem jest niechęć do radykalnych zmian, pochwała tradycji i podstawowych wartości, za które prawica z reguły przyjmuje kulturę, religię, tradycję państwową. Prawica - siłą rzeczy - broniąc tradycji czy niechętnie godząc się na zmiany społeczne reprezentuje ludzi zadowolonych z danego porządku lub tych, którzy przeciwstawiają się zmianom dla nich niekorzystnym, a więc najczęściej ludzi lepiej sytuowanych. Ideologie czy doktryny prawicowe zawierają tezę, że bogactwo jest wynikiem wyłącznie własnej pracy, zapobiegliwości i pracowitości. Prawica stanowczo odrzuca hasła uspołecznienia, nacjonalizacji czy kontroli państwa nad gospodarką. Prawicowe doktryny są też z reguły elitarne: w wieku XIX wiązało się to akceptacją cenzusów majątkowych, a nawet z nawoływaniem do przywrócenia uprzywilejowanej pozycji szlachty, w wieku XX prawica najczęściej głosi pochwałę elit finansowych lub intelektualnych, przeciwstawiając społeczeństwo zróżnicowane i hierarchiczne - społeczeństwu masowemu, w którym brak naturalnych grup i przez to podatnemu na oddziaływanie demagogów. Najczęściej spotykaną współcześnie doktryną prawicową jest konserwatyzm.

Jako **lewicowe** (lewicę) określa się dziś takie ideologie i doktryny, których rzecznicy głoszą przede wszystkim hasła sprawiedliwości społecznej, domagają się pełniejszej realizacji zasady równości wszystkich ludzi, występują w imieniu i w obronie interesów ludzi słabszych, czyli zazwyczaj biedniejszych. W przeciwieństwie do ideologii prawicowych, ideologie lewicowe nie akceptują tezy, że nierówność społeczna jest naturalna, przeciwnie, za naturalną raczej uważają równość natomiast podziały społeczne przypisują istniejącym stosunkom własności-

Wym. Ideologie lewicowe tradycyjnie zwalczają wszelkie formy dyskryminacji domagając się na przykład równości praw dla kobiet, zrównania praw dzieci bez względu na to czy urodziły się w małżeństwie czy poza nim itd.; domagają się głębokiej demokratyzacji życia politycznego. W doktrynach i ideologiach lewicowych wyrażana jest akceptacja możliwości użycia siły i przymusu do przeprowadzenia pożądanych zmian społecznych, gotowość do buntu i rewolucji w imię własnych ideałów.

Jako **centrowe** zwykło się określać takie doktryny, które opowiadają się w zasadzie za utrzymaniem pewnej równowagi między interesami różnych warstw społecznych, a także między elementem tradycji i nowatorstwa. Ideologie centrowe nie głoszą wprawdzie, że nierówność społeczna jest niesprawiedliwością, jednak domagają się żeby społeczeństwo i państwo starało się ją ograniczyć i łagodzić negatywne skutki wynikające z wolnej gry sił rynkowych.

Skrajne poglądy prawicy bądź lewicy zwykło się nazywać doktrynami **radykalnymi** lub **ekstremistycznymi**, przy czym częściej mówi się o radykalnej lewicy, określenie ekstremistyczny dodając do ideologii czy doktryn prawicowych. W przypadku doktryn lewicowych spotkać się można niekiedy z określeniem **ultralewica**. Termin ten oznacza ideologie opozycyjne nie tylko w stosunku do tradycyjnych ideologii prawicy, ale także wobec "klasycznych" doktryn lewicowych, które przez zwolenników ideologii ultralewicy są uznawane za niedostatecznie radykalne. Niekiedy używa się też w języku potocznym terminu lewactwo, gdy mowa jest o skrajnych poglądach zwolenników jakiejś frakcji w ramach partii lewicowych.

Pozycja poszczególnych ideologii w wielości poglądów politycznych może się zmieniać - wystarczy wskazać, że np. liberalizm w 1 poł. XIXw. był ideologią centrową bądź w niektórych krajach centrowo-lewicową, a w 2 poł. tegoż wieku znalazł się na prawicy, bądź co najwyżej w centrum. Tradycyjnie na przykład komunizm określa się sam jako ideologia lewicowa i za taką też był uważany. Jednak w państwach Europy środkowej i wschodniej konserwatywni komuniści, broniąc swych uprzywilejowanych pozycji, siłą rzeczy zajmowali pozycje prawicowe, a co najmniej wykazywali konserwatywną postawę, z reguły kojarzoną z ideologią prawicową. Natomiast ich przeciwnicy często występowali właśnie w imię hasła sprawiedliwości i równości. W każdym razie określenia prawica czy lewica w naszych czasach muszą być używane bardzo ostrożnie. Szczególnie trudno zastosować te określenia do dwudziestowiecznych ideologii faszystowskich, ponieważ z jednej strony ideologie te posługiwały się hasłami tradycyjnie prawicowymi, głosiły pochwałę tradycji narodowej i państwowej, były antykomunistyczne oraz antysocjalistyczne i negowały dziedzictwo Rewolucji Francuskiej, a także racjonalizm oświeceniowy, z drugiej jednak strony akceptowały

użycie siły i przeprowadzenie rewolucji do realizacji swoich haseł.

Możemy też rozróżnić doktryny polityczne ze względu na ich elitarny bądź egalitarny charakter. **Doktryny elitarne**, które głoszą konieczność istnienia w każdym społeczeństwie elit (tj. grup dominujących w różnych dziedzinach życia społecznego), na przykład elity politycznej, ekonomicznej, intelektualnej, oraz aprobują zróżnicowania polityczne i ekonomiczne społeczeństwa, przypisując elitom większe prawa jako rekompensatę zwiększonych obowiązków elit.

Doktryny egalitarne (równościowe) to doktryny propagujące egalitaryzm; ich zwolennicy głoszą równość wszystkich ludzi i równość tę uważają za podstawową wartość w życiu politycznym i ekonomicznym. Swoisty charakter mają doktryny, które można by określić jako solidarystyczne, czyli takie które uznając za konieczne zachowanie zróżnicowanego ekonomicznie społeczeństwa, jednocześnie głoszą zasady solidaryzmu, to znaczy harmonijnej współpracy wszystkich klas i grup społecznych dla wspólnego dobra.

Wskazane podziały doktryn nie wykluczają się, są bowiem oparte na odmiennych kryteriach, i można sobie wyobrazić na przykład doktrynę utopijną, reakcyjną i elitarną jednocześnie, podobnie jak egalitarną, utopijną i rewolucyjną jednocześnie. Ponadto, ze względu na stosunek zwolenników danej doktryny do niej samej i ze względu na metody i środki, które mają służyć do realizacji wartości wskazanych w doktrynie, można by charakteryzować doktryny jako monopolistyczne (zamknięte) albo niemonopolistyczne (otwarte). Doktryna monopolistyczna (zamknięta) to taka, która wyklucza jakąkolwiek dyskusję nad swoimi założeniami, jej zwolennicy uważają, iż są w posiadaniu prawd ostatecznych i wobec tego głoszą, że po zdobyciu władzy zorganizują życie polityczne obywateli zgodnie z wyznawanymi zasadami, likwidując możliwości konkurencji ideologicznej. Doktryna niemonopolistyczna (otwarta) dopuszcza i zezwala na dyskusje z własnymi założeniami (może więc ulegać zmianie i rozwijać się) nadto zakłada pluralizm życia politycznego nawet w przypadku, gdyby jej zwolennicy doszli do władzy, ponieważ opiera się na założeniu współistnienia i konkurencyjności ideologii tak długo, jak długo konkurencja odbywa się na zasadach i na założeniu, że ludzie mają prawo do wyboru sposobu, w jaki chcą być rządzeni.

Koledze

ROMANOWI FALKIEWICZOWI

Przewodniczącemu Komisji Rewizyjnej TKEiR serdeczne wyrazy współczucia z powodu śmierci Teściowej

ś.p. **ANTONINY BOCHNIEWSKIEJ**

członka AK

oraz więźnia obozu koncentracyjnego Ravensbrück

składa Zarząd Terenowej Komisji Emerytów i Rencistów "S" przy Zarządzie Regionu Ziemia Radomska

Już do nabycia

■ PORADNIK EMERYTURY I RENTY

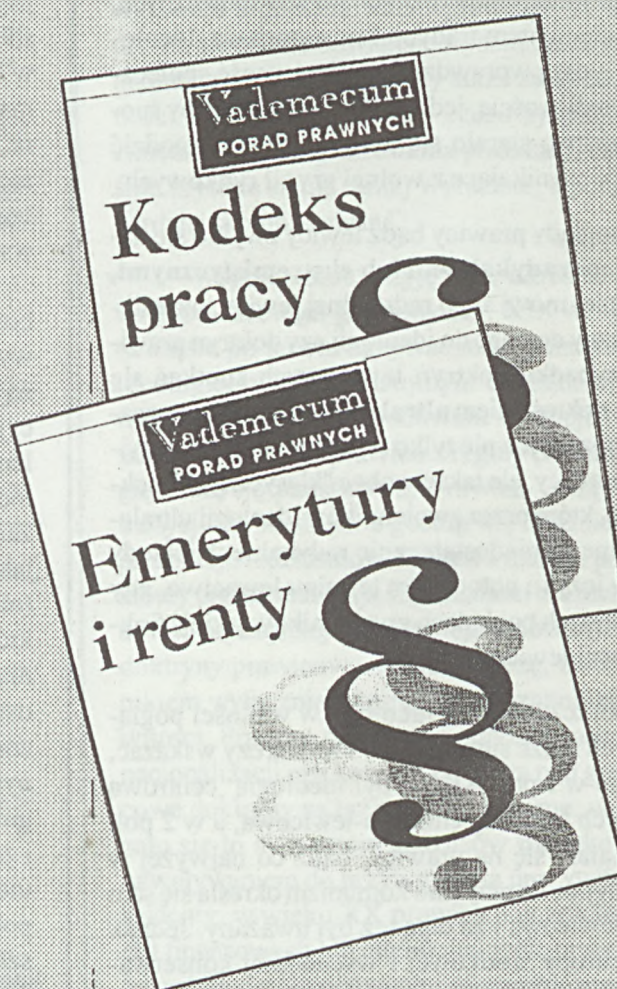
autorstwa mecenasa Mariana Podgórecznego

■ KODEKS PRACY po nowelizacji, ze skorowidzem alfabetycznym

Tekst jednolity opracował mecenas Marian Podgóreczny

Jeden egzemplarz kosztuje 5,00 zł plus koszty przesyłki. Stali prenumeratorzy otrzymują 10 proc. rabatu, przy zakupie ponad 50 egz. obowiązuje 20 proc. rabatu (upusty nie sumują się).

Konto bankowe:
„Przegląd Oświatowy”,
dwutygodnik „Solidarność”
Oświaty i Wychowania,
GE Capital Bank Gdańsk
647999-10645-200
Koniecznie z dopiskiem
„Emerytury” lub „Kodeks pracy”.

„Przegląd Oświatowy” ul. Wały Piastowskie 24, 80-855 Gdańsk, tel. (0-58) 38-43-49, fax: (0-58) 31-71-72

Koleżance EWIE TOMASZEWSKIEJ

wyrazy głębokiego współczucia

z powodu śmierci MATKI

składu Czarek Miżejewski

Koleżance EWIE TOMASZEWSKIEJ

z powodu śmierci MATKI

wyrazy głębokiego współczucia składają
koleżanki i koledzy z Zarządu Regionu,
„S” Tessitury Bresciana
i Terenowej Komisji Koordynacyjnej w
Pionkach

BIULETYN INFORMACYJNY NSZZ „SOLIDARNOŚĆ” ZIEMIA RADOMSKA

26 - 600 Radom
ul. Traugutta 30
tel. 251 - 61, fax 238 - 04
Redakcja: ANNA RAJCHERT
tel. 63 - 43 - 49
Skład: M.W.

Wykonano przy użyciu sprzętu z dotacji
Instytutu Wolnych Związków Zawodowych AFL-CIO

egzemplarz bezpłatny

Nasze konto: Zarząd Regionu NSZZ „Solidarność” Ziemia Radomska
PKO BP I/O Radom 67511-4079-132